101ste vergadering

Woensdag 17 augustus 2011

Aanvang 13.00 uur

1

Voorzitter: Verbeet

Tegenwoordig zijn 133 leden, te weten:

Agema, Albayrak, Aptroot, Azmani, Bashir, Van Beek, Beertema, Van Bemmel, Berndsen, Van den Besselaar, Blanksma-van den Heuvel, Blok, De Boer, Van Bommel, Bontes, Bosma, Bosman, Bouwmeester, Brinkman, Ten Broeke, Bruins Slot, Van der Burg, De Caluwé, Çelik, Cohen, Van Dam, Van Dekken, Dezentjé Hamming-Bluemink, Tony van Dijck, Jasper van Dijk, Dijkgraaf, Dijkhoff, Dijksma, Dijkstra, Dijsselbloem, Dikkers, Dille, Driessen, Eijsink, El Fassed, Elias, Elissen, Ferrier, Fritsma, Van Gent, Gerbrands, Van Gerven, Gesthuizen, Grashoff, Graus, Groot, Van Haersma Buma, Van der Ham, Harbers, Haverkamp, Heijnen, Helder, Hennis-Plasschaert, Hernandez, Van Hijum, Holtackers, Houwers, Huizing, Irrgang, Jacobi, Jadnanansing, De Jong, Karabulut, Klaver, Van Klaveren, Klijnsma, Knops, Kooiman, Koolmees, Koopmans, Kortenoeven, Koşer Kaya, Kuiken, Leegte, Leijten, Lodders, Lucas, Lucassen, Marcouch, Van Miltenburg, Monasch, De Mos, Mulder, Neppérus, Van Nieuwenhuizen-Wijbenga, Omtzigt, Ormel, Ouwehand, Pechtold, Plasterk, Van Raak, Recourt, Roemer, De Roon, Samsom, Schaart, Schouten, Schouw, Slob, Smeets, Smilde, Smits, Snijder-Hazelhoff, Spekman, Van der Staaij, Van der Steur, Straus, Taverne, Thieme, Timmermans, Van Toorenburg, Uitslag, Ulenbelt, Van der Veen, Van Veldhoven, Venrooy-van Ark, Verbeet, Verhoeven, Vermeij, Van Vliet, Voordewind, Voortman, Van der Werf, Wiegman-van Meppelen Scheppink, Wilders, De Wit, Wolbert en Ziengs,

en de heer Rutte, minister-president, minister van Algemene Zaken, en de heer De Jager, minister van Financiën.

□

De **voorzitter**:
Ik heet de minister-president, de minister van Financiën, de ambassadeur van Noorwegen en enkele van haar medewerkers van harte welkom. Ik verzoek u allen te gaan staan, ook de mensen op de publieke tribune, want wij beginnen met een herdenking.

Geachte medeleden. Bijna een maand geleden werd Noorwegen opgeschrikt door twee aanslagen, een bomexplosie in het regeringscentrum in Oslo en een schietpartij bij een jeugdkamp op het eiland Utoya. De catastrofale omvang van de aanslagen werd een dag later pas duidelijk: 77 mensen lieten het leven en bijna 100 mensen raakten gewond. Onschuldige mensen die aan het werk waren, onschuldige meisjes en jongens in een jeugdkamp. Wij zullen ze niet snel vergeten, die beelden van die jonge mensen die vertelden over de verschrikkingen die zij hebben meegemaakt, en dat terwijl zij vanuit hun betrokkenheid bezig waren met de toekomst van hun land.

De aanslagen hebben de bevolking van Noorwegen zwaar getroffen. Het is onbegrijpelijk hoe iemand met zo'n verschrikkelijke daad zo veel mensen zo veel leed bezorgt. Zo'n daad van waanzin mag nooit de kernwaarden van een samenleving, vrijheid, recht, democratie, aantasten. Dat was ook de boodschap die vele tienduizenden Noren stilzwijgend uitdroegen toen zij op de avond van 25 juli door de straten van Oslo en andere steden trokken. Om de woorden van kroonprins Haakon aan te halen: "Zij vulden de straten met liefde".

Wij wensen de Noorse bevolking veel kracht en wijsheid toe bij het verwerken van deze verschrikkelijke tragedie. Die gevoelens zijn namens onze Kamer aan het parlement en aan de regering van Noorwegen overgebracht. Onze gedachten gaan uit naar de nabestaanden die hun dierbaren hebben verloren en naar de gewonden en hun familie. Wij wensen hen heel veel sterkte toe in deze moeilijke tijd.

Het woord is nu aan de minister-president.

Minister **Rutte**:
Mevrouw de voorzitter. De bomexplosie in het regeringscentrum in Oslo is een verschrikkelijk feit. Het drama dat zich daar afspeelde op 22 juli, ook op het Noorse eiland Utoya, heeft Noorwegen in het hart geraakt. Op die zwarte dag vonden 77 mensen de dood door de hand en de verknipte geest van één fanatiekeling. Tientallen betrokken en talentvolle jongeren werden in koelen bloede vermoord. Ruim honderd mensen bleven gewond achter. Het was en het is onvoorstelbaar en intens verdrietig.

Op deze plek wil ik uiting geven aan onze gevoelens van medeleven en onze diepe verbondenheid met het Noorse volk. Wij denken in het bijzonder aan de slachtoffers, aan de mensen die het drama overleefden en alle families die voorgoed een geliefde moeten missen. Hun leven zal nooit meer hetzelfde zijn. Laat ons hopen dat zij troost en kracht mogen vinden in de saamhorigheid en in de waardigheid die de Noorse samenleving na 22 juli in

reactie op deze afschuwelijke gebeurtenissen heeft laten zien.

Ik heb groot respect en grote bewondering voor de manier waarop premier Jens Stoltenberg direct na de aanslag opriep tot meer openheid, tot meer menselijkheid, tot meer democratie. De boodschap die daarachter schuilging, was er een van hoop en vertrouwen door het verdriet en de schok heen. Vertrouwen in een samenleving die zich niet door angst laat gijzelen of, zoals een nabestaande het treffende verwoordde: "Als één man zo veel haat kan tonen, stel je dan eens voor hoeveel liefde wij met zijn allen kunnen laten zien".

Vanuit die troostrijke gedachte wens ik alle betrokkenen namens het kabinet heel veel sterkte toe.

De **voorzitter**:
Ik verzoek u een ogenblik stilte in acht te nemen.

(De aanwezigen nemen enkele ogenblikken stilte in acht.)

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**:
Volgens de informatie die ik heb gekregen, kunnen de mensen thuis ons nu zien, ondanks de problemen met de verlichting. Misschien hebben wij wat meer sfeerverlichting dan we gewend zijn.

Ik doe de Kamer een aantal mededelingen. De leden Hamer en Arib hebben zich voor deze vergadering afgemeld. Ik stel voor, deze berichten voor kennisgeving aan te nemen.

Ontvangen is een bericht van het overlijden, op 4 augustus jongstleden, van het oud-lid van de Kamer de heer P.R. Stoffelen. De heer Stoffelen was lid van de Kamer voor de fractie van de Partij van de Arbeid van 11 mei 1971 tot en met 16 mei 1994. Voorts is binnengekomen een bericht van het overlijden, op 9 augustus jongstleden, van het oud-lid van de Kamer de heer J.L. van den Akker. De heer Van den Akker was lid van de Kamer voor de fractie van het CDA van 19 mei 1998 tot en met 22 mei 2002. Namens de Kamer heb ik een bericht van deelneming aan de families gezonden.

Dames en heren. Een aantal fracties heeft mij verzocht de Kamer bijeen te roepen voor een plenaire afronding van het algemeen overleg van 16 augustus over de omvang van de Nederlandse bijdrage aan het steunpakket voor de euro. Ik stel voor om spreektijden van vier minuten per fractie te hanteren en om dit debat te voeren in twee termijnen.

De heer **Pechtold** (D66):
Voorzitter. Dat is helemaal akkoord, daar zijn wij eerder mee akkoord gegaan. Maar gisteren is er natuurlijk ook in Parijs doorvergaderd. Dat hangt hier nauw mee samen, dus ik zou dat graag als onderwerp hierbij willen betrekken. Een en ander hangt namelijk heel erg samen.

De **voorzitter**:
Ik neem aan dat u eigenlijk bedoelt dat u een iets langere spreektijd wilt dan vier minuten; dat is namelijk meestal de strekking. Ik zal hier ruimhartig mee omgaan.

Aldus wordt besloten.

De **voorzitter**:
Alvorens ik de heer Pechtold het woord geef, moet ik het volgende mededelen. Het spijt mij, maar ik hoorde zonet dat de mensen thuis geen geluid ontvangen. Sommigen zouden dat misschien een voordeel vinden, mijnheer Pechtold, maar u niet! Ik stel daarom voor om de vergadering enkele minuten te schorsen.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.